

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

На сьогодні у системі зовнішньополітичних пріоритетів розвитку України особливе місце посідає членство із країнами ЄС. Обраний нашою державою Європейський вибір відкриває для неї нові перспективи співробітництва з розвиненими країнами континенту та надає можливість активізувати свій економічний розвиток і водночас зміцнити позиції України у світовій системі міжнародних відносин.

Ще з 2008 року Україна прагнула долучитись до зони вільної торгівлі (ЗВТ) з країнами Євросоюзу, оскільки має значний потенціал до зростання ринку, стабільні і високі темпи економічного розвитку, особливо в докризовий період. В результаті тривалих переговорів Угода про поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом (Угода про ЗВТ) 1 січня 2016 набула чинності та припускає поетапне зменшення або повне скасування ввізних мит протягом найближчих 10 років [2]. В загальному розумінні зона вільної торгівлі – це тип міжнародної інтеграції, за якої в країнах-учасниках скасовуються митні збори і кількісні обмеження у взаємній торгівлі [4]. Тож Угода між Україною та ЄС також передбачає, в першу чергу, скасування (в окремих випадках — суттєве зменшення) експортних та імпорتنих мит. Тобто ЗВТ усуває 97% тарифів на українські товари і передбачає зниження середнього тарифу на український експорт з 7,6% до 0,5%. а також надає додаткові переваги вітчизняним експортерам на ринку з достатньо високим захистом [4]. Крім того, українські експортери матимуть додаткову перевагу у товарах, стосовно яких ЄС запропонував встановлення тарифних квот. Зокрема, йдеться про м'ясо свинини, курятини, цукор тощо. Зазначені товари є чутливими для ЄС та зазвичай вилучаються з режиму лібералізації при укладенні Угод про вільну торгівлю, тобто підпадають під загальний режим оподаткування при митному оформленні. За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі, з 1 січня 2016 року нульові ставки будуть введені для промислових і сільськогосподарських товарів, товарів переробної та харчової промисловості. Крім того, на товари текстильної, кондитерської, хімічної галузей, на насіннєву продукцію, окремі зернові культури, фрукти, сухофрукти, приправи і спеції, іншу продукцію рослинного походження відбудеться симетрична відміна ввізних мит Україною та ЄС. Завдяки такій тарифній лібералізації на вітчизняному ринку з'являться дешевші європейські товари, що буде стимулювати вітчизняних виробників удосконалювати свій товар – підвищувати якість, більше уваги приділяти маркетингу тощо. Також Угодою про ЗВТ передбачено, що розміщені в Україні виробництва повинні будуть запровадити європейські стандарти протягом 7 років, українські компанії зможуть брати участь у держзакупівлях в країнах ЄС [3].

За даними Державної служби статистики товарооборот між Україною та ЄС поступово, хоча показники останніх двох років не показують позитивних тенденцій. Зокрема, обсяг експорту товарів з України в країни ЄС у січні-жовтні 2015 року становив \$ 10,472 млрд, або 33,4% від загального обсягу експорту, і зменшився порівняно з відповідним періодом 2014 на 28,4%. Імпорт товарів з країн ЄС склав \$ 12,547 млрд, або 40,5% від загального обсягу, і зменшився порівняно з 10-ма місяцями 2014 року на 27,9%. В цілому зниження українського експорту товарів за вказаний період склало 31,8% - до \$ 31,34 млрд, імпорту - 32,2%, до \$ 30,96 млрд [1]. Скорочення товарообороту між Україною і ЄС насамперед зумовлена політичною і військовою ситуацією в державі та відсутністю контролю з боку держави окремих частин території України.

Однак сьогодні Україна отримала шанс, в першу чергу, покращити своє макроекономічне становище на світовому ринку, українські ж підприємства мають змогу задовольнити вибагливого європейського споживача, і нарешті, Україна в результаті отримає досконалу законодавчу базу сертифікації та умов виробництва. Тому саме ЗВТ відкриває європейський ринок для українських виробників, покращує доступ до якісної імпоротної техніки

та устаткування, розширює номенклатуру товарів на внутрішньому ринку, а також підвищує обсяги двосторонньої торгівлі і, як наслідок, збільшує надходження валютних коштів.

Отож в Україні є неоціненний потенціал на шляху співпраці із ЄС, зона вільної торгівлі має стати головним вектором митної політики, який рухатиме нашу країну до економічних реформ. З часом, тісне коло економічного співробітництва нашої держави та ЄС, обов'язково інтегрує Україну до Єдиного внутрішнього ринку Європи.

Література:

1. Держана служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Зона вільної торгівлі Україна-ЄС почала діяти з 1 січня 2016 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2016/01/1/574816/>.

3. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www/kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement.

4. EU-Ukraine Deep and Comprehensive Free Trade Area. - Retrieved from http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/april/tradoc_150981.pdf

Юлія Кротевич

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дем'янюк О.Б.

СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У МИТНІЙ СПРАВІ

Підвищення ефективності роботи митних органів України не можливе без врахування досвіду розвинутих країн. Закордонні митні адміністрації використовують сучасні технології в процесі митного контролю, що відповідає міжнародним стандартам у сфері ризик-менеджменту та рекомендаціям Всесвітньої митної організації (ВМО), розвиток партнерських відносин між митницею та бізнесом значно зменшує митні бар'єри; використання максимально спрощених процедур сумлінних учасників ЗЕД сприяє швидкому і своєчасному надходженню митних платежів до державного бюджету.

Корисними є напрацювання, що можуть бути використані для розвитку системи управління ризиками в митній справі України, митних адміністрацій окремих країн Європейського Союзу (ЄС) (Королівства Нідерланди, Федеративної Республіки Німеччини), а також Австралійського Союзу.

На сьогодні основоположною теоретичною базою застосування управління ризиками всіма передовими митними службами світу є міжнародний стандарт AS/NZS ISO 31000:2009, розроблений митними службами Австралії та Нової Зеландії. Так, практично всі міжнародні стандарти у сфері застосування управління ризиками в митній галузі засновані на багаторічному досвіді роботи Австралійської Митної та Прикордонної служби (АМПС) та Митної служби Нової Зеландії (МСНЗ), що робить їх прикладом одних з кращих у світі структур подібної компетенції [1].

Управління ризиками в АМПС заснований на Стандарті, який передбачає загальне керівництво з імплементації та реалізації ризик-менеджменту, що виражається через методологію семи чітко визначених циклічних кроків, які забезпечують прийняття кращих рішень, надаючи розуміння ризиків та їх впливу: встановлення контексту; ідентифікація ризику; аналіз ризику; оцінка ризику; впровадження заходів з мінімізації його наслідків; взаємодія (комунікація) та консультивання; моніторинг та аналіз результатів [1].

На нідерландській митниці також широко застосовується робота на основі аналізу ризиків, оскільки обсяги вантажопотоків, що переміщуються через кордон Королівства Нідерланди, унеможливають фізичну перевірку усіх товарів.